

FILM. Gustaf Skarsgård och Torkel Petersson har huvudrollerna i Ella Lemhagens nya film *Patrik 1,5*. De spelar ett homosexuellt par som adopterar en pojke. Det visar sig dock att han inte är 1,5 år, som de trott, utan en 15-årig homofob med kriminell bakgrund. (TT Spektra)

It Takes 2 – The history of Rock continues... Del 2 – Rock&roll music

Rocken bryter rasbarriärer

Den amerikanska radions och televisionens genomslagskraft i mitten av 50-talet låg bakom en stor del av rockens framgångar. Artisterna kunde nu exploateras på ett helt nytt sätt och mellan 1956 och 1958 fyrdubblades skivförsäljningen i USA.

Sun, Atlantic, Decca, Speciality och Chess var viktiga skivbolag inom rockgenren vid den här tiden, med säten runt delat vid Memphis, Detroit, Chicago och New Orleans. Chess var tidigare mest känt för bluesartister som Muddy Waters. Men nu var det rock&roll, där skivköparna fanns.

Chuck Berry, en 28-årig svart artist från St Louis kontrakterades och 1955 släpptes *Maybellene*, som blev Berrys genombrott. Berrys låtar hade ett beat som man inte tidigare relaterat till svarta artister så både skivköpare och radiodiscjockeys var övertygade om att han var vit, vilket resulterade i hans stora framgångar.

Berry blev mycket populär och låtar som *Roll Over Beethoven*, *Rock and Roll Music*, *Johnny B. Goode* och *Sweet Little Sixteen* följde i spåren. Dock fick han inte sin första singeletta förrän 1972 då *My Ding-A-Ling* toppade listorna i både USA och England.

Manegen var krattad
Rockmusikens genombrott innebar att många barriärer bröts ner inom den påtagliga rasismen i dåtidens USA. Skivköparna bestod mestadels av vita ungdomar och de började allt mer köpa plattor med svarta artister. Men fortfarande var

studio på Sun Records för sina första inspelningar. Han var vit, hade rösten, utseendet och karisman. Resten blev musikhistoria, och "The King of rock&roll" har huvudrollen i nästa veckas avsnitt.

Rockens stilbildare
Efter att Elvis lämnat Sun för RCA blev Carl Perkins förstanamn på bolaget. Han skrev *Blue Suede Shoes*, en av de största 50-talshitsen men likaså en "one hit wonder" för Perkins.

1957 fick han och Johnny Cash sällskap av Jerry Lee Lewis på Sun. Med sitt boogie-woogiepumpande piano och vildsinta

Med sitt boogie-woogiepumpande piano och vildsinta honkytonk-sound slog "The Killer" igenom stort.

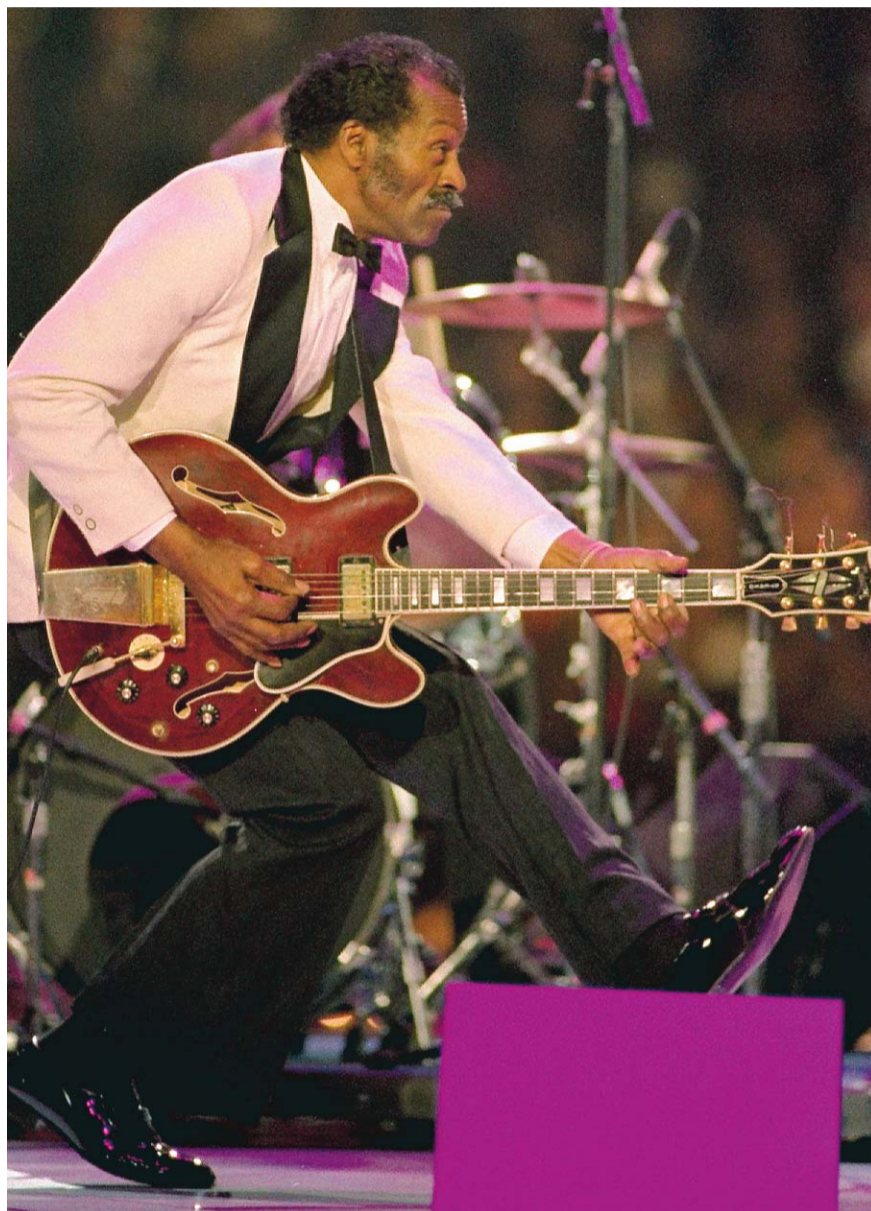
honkytonk-sound slog "The Killer" igenom stort. Och låtar som *Whole Lotta Shakin' Goin' On* och *Great Balls of Fire* blev odödliga rock&rollklassiker. Lewis var med sitt hisnande pianospel ohämmat vild på scen, helt i klass med Elvis.

Två andra stilbildare inom 50-talets rock&roll är Little Richard och Buddy Holly.

Flertalet stilbildare
Richard, självutnämnd "architekt of rock&roll", kom från jazzens huvudstad New Orleans och slog 1955 igenom med låten *Tutti Frutti*. Hans sceniska utstrålning var ex-

plosiv, hans sång på gränsen till hysterisk och Richard kunde stundtals liknas vid en speedad frikyrkopastor.

Den 19-årige glasögonprydda Buddy Holly slog igenom 1957. Hans musik var countrypräglad med

Chuck Berry slog igenom 1955 – mitt under mediarevolutionen, som fick rocken att nå nya framgångar.

BILD: AMY SANCETTA

influenser blandat mellan hemstaten Texas och Mexiko. Holly och hans grupp The Crickets kom att bilda mönster för kommande generationer av band med uppsättningen sologitarrist, kompgitarrist, basist och trummis.

Övriga grupper och artister som bör nämnas runt denna epok är Bo Diddley, Ray Charles, Sam Cooke, Cliff Richard, Gene Vincent, Eddie Cochran, Jackie Wilson, The Platters, Connie Francis och Everly Brothers.

Myten om rockens död
Radiodiskjockeyn Alan Freed, upphovsmannen till namnet rock&roll, får 1959 sin karriär förstörd i Payola-skandalen. Han

blir anklagad att ha tagit mutor och för att gynna de stora skivbolagen.

Hans sceniska utstrålning var explosiv, hans sång på gränsen till hysterisk och Richard kunde stundtals liknas vid en speedad frikyrkopastor.

1960 fälls han mot sitt nekande och får sparken.

I slutet av 50-talet inträffar ytterligare några incidenter som ger underlag till myten om rock&rollens tidiga död.

Elvis åker in i lumpen 1958 och under två års tid spelar han inte in några nya skivor. Det uppdagas att Jerry Lee Lewis gift sig med sin 13-åriga kusin och han blir bannlyst för lång tid framåt. Dessutom blir Little Richard religiös och drar sig tillbaka för att predika och Chuck Berry hamnar i fängelse.

Men dråpslaget kommer den 3 februari 1959. Mellan två spelningar i Iowa störtar ett flygplan med Buddy Holly, Ritchie Valens och J.P. Richardson (The Big Bopper) ombord. Samtliga omkommer och en av rockhistoriens svartaste dagar är ett faktum.

Peter Kronström

Tävling: Vem hör ihop med vem?

1. Everly Brothers
2. Little Richard
3. Jerry Lee Lewis
4. Chuck Berry
5. Buddy Holly
6. Ritchie Valens
7. Cliff Richard
8. Connie Francis
9. Platters
10. Gene Vincent

- A. *Sweet Little Rock and Roller*
- B. *Only you*
- C. *Who's Sorry Now*
- D. *Be-Bop-A-Lula*
- E. *Living Doll*
- F. *Bird Dog*
- G. *Lucille*
- H. *La Bamba*
- I. *Oh Boy*
- J. *Crazy Arms*

Svar och tröjstorlek skickas till: Trelleborgs Allehanda, It Takes 2, Box 73, 231 21 Trelleborg eller mailas till: peter.kronstrom@telia.com Senast 11 juli.

Vinnare och rätta lösningen publiceras i nästa avsnitt av "The history of rock".

1:a pris: Specialtillverkad It Takes 2 T-shirt och Anne-Lie Rydén-signerad It Takes 2-affisch.
2:a-5:e pris: Allehanda Allehandaprylar

Rätta svar i tävlingen den 30 juni:

- 1 – G Chordettes – *Mr. Sandman*
- 2 – D Fats Domino – *The Fat Man*
- 3 – J Spaniels – *Goodnight Sweetheart*
- 4 – I Crew Cuts – *Sh-Boom*
- 5 – B Penguins – *Earth Angel*
- 6 – F Ray Charles – *I Got A Woman*
- 7 – H Bill Haley – *Crazy Man Crazy*
- 8 – E Robert Johnson – *Dust My Broom*
- 9 – A Four Aces – *Three Coins In The Fountain*
- 10 – C Muddy Waters – *Hoochie Coochie Man*

Fotnot: Även Four Aces har spelat in *Mr. Sandman* men först 1958, fyra år efter Chordettes.

Vinnare från den 30 juni:

- 1:a pris: Claes Henriksson, Trelleborg.
2:a-5:e pris: Nils-Erik Svensson, Trelleborg, Helene Löw, Trelleborg, Robert Karlsson, Trelleborg, Bo Forsman, Löderup.